

in v sedanjem, to je, v devetnajstim stoletju je pa 260 milijonov kristjanov na svetu.

Proglas zastran noviga slovenskiga slovnika in slovnice.

(Konec.)

Lehkič kakega izmed mojih ljubih rojakov pri branju tega kalna misel obhája: iz takega druženja podnarečij bo pač zala mešanica!! O ne motite se, vsej je ravno to zberanje, pretresanje, občinjavanje, priméranje in druženje sprave iz podnarečij našemu slovenskemu jeziku potrebni brus (Časop. Česk. Mus. II. zvez. 1845. str. 319 — 321) in se po gotovih pravilih godí:

1) po občinsko-Slovenskem v podnarečjih od Rabe do Morja, ter od Celovca do Zagreba;

2) po staro-Slovenskem; akoravno je v naših starših knjigah tujine vse živo, so nam vémdar vselej obilni zaklad dobrega in pravega.

Vsem Slovánom tukaj ves vnet povém, da mi Slovenci imámo gledé na slovník in slovíco obílo blagá — le samo po deržélicah raztergani smo si eden drugemu dosihmal v znamenitih rečeh tuji bili.

3) po bližnjem južno-Slovanskim, čemur imámo obúdo svojih življev zahvaliti;

4) po ino-Slovanskem;

5) po staro-Slovanskem;

6) po tujih (sestrinskih) novih in starih jezikih;

7) in zadnjič po sanskritskem.

Po tem 7merem potu sem jaz vsako čerčko, besedo in pregibo našega razrečja izkušal, in sem takó svoj Slovensko-narodni slovník in primerjeno slovníco po etymologičkah in analogičkah pravilih spisal, da bi raznost v edinstvo spravil.

Nigdor si zató v skerbi ne bodi, da bi iz tega déla kaka mešanica postála, še menje kak nov néznán jezik; sicer ga uprašam: ako si pšenico smeti in plevela občiniš, ali očiščena pšenica nehá pšenica biti in ali se lépsa ne vidi?

Ali se gdo novega boja bojí? V 20 léti se je dosta spremenilo; zdaj se ne prepíramo več za terme, ampak se le upíramo za resnico. Lepó k temu Českí Klacelj v „Počatkih“ str. VI. govori. — Ali da bi takovo moje délo naše sedanje mladičko pismenstvo kazílo? Oj Bog, oča vseh narodov, tega ne daj; rajši pero vsred pekla veržem in besédice od Slovenščine ne zinem! Duh, kakoršnji zdaj med domorodci iz Novic in drugih spisov diha, je v čest naši dobi ves pripraven, takošnje délo velikobolje k svoji koristi, v svoje oživljanje in pospéšenje sprejeti: vsej to délo ni druga, kakor le télo tega duha! duha preiskávanja, ločenja, prebiranja, druženja, sloge, edinstva — resníce!

K slédnjemu še obljubim, da bo v tem délu pravopis, kakor so mi naj učenejši vojvode Slovanstva: gospodje Šafarik, Kolár, Kopitar (po Drju. Mikložíću), Dr. Gaj (po naročilu), in veliko družih glasovitih Slovincov svetovali ter vkazali, slovensko-organički.

Iz tega sestavka se vidi, koliko mi je na skerbi bilo, svojim dragim rojakom dopovédati, kaka je z mojim trdom; — ne zamolčím pak, da smo si Slovenci v slovnici naj bolje razločni in da me je tude ona zlo zlo skerbéla.

Da bi pak téh mojih beséd kdor za prazdne kvante ali celó za trepasto bahánje ne deržal, bi rad kaj več od tega govoril in nekoliko za poskušnjo dal, ko bi Novice tako, le za nektere Slovence zavzetno pisanje sprejemati mogle.

Kér pa tega od Novic po njih mnogoverstnem namenu terjati ne morem, vam, dragi Slovenci, le še samo to ob kratkem povém, da nam ni treba niti za slovník, še menje za slovníco tujine, ako le svojíno zvestó poiščemo, in de grobó grešite, če materinščino v nemar puščate, ter od pavovega perja razšopirjeni oponášate svoji stari vse česti vrédni materi ubožtvo, revšino, rodóst (Rauhheit). Le pridnih sinov je potreba, ki iščejo kar je pozabljenega, na svílo dajajo, kar semtertje po kotih tičí, in kar iz tujščine dobrega najdejo, k domačim zakladom zalagajo.

V Frauheimu pri Marburgu 28. Prosénca 1846.
Oroslav Cafov.

Flejšmanova flora pohvaljena.

Visoko učen in mnogočasten botanikar, gosp. Dr. Hoppe, k. dvorni svetovavec in vodja botaniškiga društva v Ratisboni (Regensburg) je od gosp. Flejšmana v nemškem jeziku na svitlo dan in poslednjimu letopisu c. k. krajske kmetijske družbe perdjan spisek krajnskih zelišč (floro) v nekim dopisu, kteriga smo brali, visoko povzdignil, rekoč: „Ihre treffliche Flora von Krain habe ich mit vielem Vergnügen durchgelesen und ich gratulire zu dem guten Eindrucke und dem allgemeinen Beifalle, den sie erhalten wird“. Ta častni razsodik visoko veljavniga možá le iz tega namena bravam Novic oznanimo, de bojo prepričani, de imamo od gosp. Flejšmana, pridniga nabiravca slovenskih zeljšinihimén, kedaj tudi dobro in natanjčno delo v slovenskim jeziku pričakovati.

Vredništvo.

Poslavljenje.

Presvitli Cesar so mnogospoštovaniga gospoda Antona Slomškega, korarja, vikšiga šolskiga ogleda Lavantinske škofije i. t. d., po visokim sklepu od 3. tega mesca opáta in mestniga fajmoštrav Celji izvolili.

Zmes.

(Kaj je kupčijstvo?) Nek Francoz je od kupčijstva ali teržtva takole pisal: „Vsa vmetnost kupčijstva obstóji v tem, de kupčevavec za 3 gold. kupi, kar je 6 gold. vredno, in de za 6 gold. prodá, kar je 3 gold. vredno“.

Vganjka.

(Iz dveh besed.)

Žlahtno poprejšno po umni poslednji dobiš;
Celo, prijatel! po lanjskih Novicah poiš'.
Jože.

Znajdba vganjke v poprejšnjim listu je:

Kosa, osa, os, o!

Žitni kup.	V Ljubljani		V Krajnju	
	14. Sušca.		9. Sušca.	
	gold.	kr.	gold.	kr.
1 mernik Pšenice domače....	2	2	2	4
1 » » banaške...	2	13	2	12
1 » Turšice.....	1	16	1	20
1 » Soršice.....	—	—	1	43
1 » Rži.....	1	37	1	43
1 » Ječmena.....	1	17	1	24
1 » Prosa.....	1	10	1	15
1 » Ajde.....	1	2	1	5
1 » Ovsá.....	—	51	—	54